

Ženska in moška rekreacija

Slovenke v poprečju žive dlje od Slovencev! Vsaj tako govore statistike. Ženske so pri nas, v primerjavi z moškimi, v zelo majhnem številu vključene v redno telesnokulturno aktivnost. Tako kažejo statistična poročila. Že ničlikokrat smo zapisali, da redna rekreativna dejavnost ohranja in krepi vitalne življenjske organe in njih funkcije in nam tako podaljšuje življenje. Pa vendar po statistični logiki temu ni povsem tako... Ob tem lahko bržkone zapišemo le misel Imra Forbatha, ki je dejal: »Statistike imajo le eno dobro lastnost: ne ujemajo se!«

Najsi bo kakorkoli že, v strokovnih knjigah bi zmanjškali delitev telesne kulture na moško in žensko, vendar nas vsakodnevne življenjske izkušnje vse bolj usmerjajo k takšni delitvi. Že pri starih Grkih je bil šport izključna domena moških in tudi dandanes, v času modernih olimpijskih iger, nemalokdaj športna tekmovanja dobe priokus moškosti. Na tekmovanjih moških, na primer, je vselej več gledalcev kakor na ženskih, televizija se le redko odloča za prenose ženskih tekem v različnih panogah... Ob takem mačehovskem odnosu do ženskega vrhunškega športa torej zmanjškamo pričakujemo, da bi bili uspehi posameznih športnic vzpodbuda za rekreativno udejstvovanje žensk.

Kje so torej razlogi, da se

ženske bolj redko odločajo za obisk trimskih steza, telovadnic in drugih telesnokulturnih objektov? Prav gotovo je za to več razlogov.

Deloma je pri nas temu kriva tradicionalistična vzgoja, ko naj se dekleta igrajo s punčkami, fantje pa z žogami, ko dekletca v večji meri vpisujemo v glasbene šole kot fante, obratno pa je pri vpisih v športna društva. S takšnim odnosom pa nemalokdaj škodujemo, saj se, po izkušnjah pedagogov, dekleta v šolski dobi pogostejše izogibajo telesni vzgoji, kar je pri fantih redek pojav.

Potem ko dekle zaide v zakon, smo ji »vtepli« v glavo, da je mati in gospodinja, njena telesnokulturna aktivnost pa je mimo hišnih del zreducirana morda le še na kakšen nedeljski sprehod. In tako se znajdemo v začaranem krogu.

Da pa ne bi prikazovali le povsem črnih strani, moramo resnici na ljubo povedati, da se stvari le spreminjajo na bolje. Na naših smučiščih je videti skoraj toliko žensk kot moških, tudi smučarskih tekov, sicer naporene športne panoge, se udeležuje vse več žensk. Temu pa je tako le pozimi, kar ni dovolj.

Zanimanje žensk za različna občinska tekmovanja v trim ligah je majhno in koraki, ki bi vzbujali optimizem, so majhni in negotovi. Del krivde za to morajo deloma prevzeti tudi športni rekreatorji v delovnih organizacijah. Na odmevnost med ženskami je kolikor toliko naletela rekreativna vadba v okviru TVD Partizan. Mar to pomeni, da pri ženskah tekmovalni duh ni razvit? Zagotovo ne! Prej bi si upali trditi, da bi bilo potrebno najti ustrezne oblike, v katere bi se ženske vključevale.

In kakšne naj bi bile te oblike? Ena od možnih rešitev je družinska rekreacija. Tam, kjer so poskušali s to obliko, so poželi velik odziv. Na takšno rekreacijo pride vsa družina ob isti uri na isto mesto.

UGOTOVITEV ZA NOVE USPEHE

Rekreacija v Kartonažni

Kartonažna tovarna je dosegla v minulem letu vidne uspehe pri organizaciji rekreacije delovnih ljudi. Kako je to uspelo delovni organizaciji, ki ima svoje temeljne organizacije »raztresene« po Sloveniji?

Mirko Plaznik, organizator rekreacije v KTL, pravi, da se jih od 2400 zaposlenih redno z rekreacijo ukvarja 400. V to število so zajeti tako delavci v ljubljanskih TOZD, kakor tudi oni v Rakeku, Logatcu in Trzinu. »Tako v Ljubljani kakor tudi v krajih z našimi TOZD imamo v najemu telovadnice, kjer poteka redna vadba. Mimo tega se delavci udeležujejo vseh trimskih akcij in tekmovanj v občini, kjer ima TOZD svoj sedež. Letos smo uvedli športno značko. Tako, denimo, dobi zlato značko delavec, ki se udeleži sedmih trimskih akcij. Organiziramo smučarske

tečaje za zaposlene in njihove otroke. Vsako leto pošlje delovna organizacija 30 delavcev na oddih z aktivno rekreacijo v Poreč, podobna rekreativna ponudba pa je tudi v našem počitniškem domu v Fiesi.«

V Kartonažni tovarni je med zaposlenimi največ žensk. Nemalokdaj slišimo, da se ženske v mnogo manjšem številu udeležujejo trimskih akcij in tekmovanj, zlasti zategadelj, ker za njih organiziramo manj. Kako pa je z rekreacijo žensk v KTL?

»Naše delavke hodijo na organizirano vadbo v telovadnicah. Sicer še ne tako mno-

žično, kot bi si želeli, a vendar mnogo bolj pogosto, kakor na samem začetku. Mimo tega pa se ženske zelo rade udeležujejo planinskih izletov. Skratka so to zlasti oblike resnične rekreacije brez primesi tekmovalnega vzdušja.«

Koliko sredstev pa prispeva KTL za rekreacijo delavcev?

»V preteklem letu smo imeli za rekreacijo na voljo 250 tisoč dinarjev. To pomeni približno 2500 dinarjev letno na delavca.«

Če upoštevamo, da je v ljubljanskih občinah v preteklem letu prišlo na enega udeleženca trimskih akcij in tekmovanj okoli 90 dinarjev v celem letu, tedaj so gmojni pogoji v Kartonažni tovarni zagotovo odlični.

Mirko Plaznik

Najbolj zagrizen boj med vratci se je razvel pri starejših pionirjih

OBČINSKO PRVENSTVO V VELESLOMOMU

Šlo je zares...

Občinskega prvenstva v veleslalomu za šolska športna društva v Kranjski gori se je udeležilo okoli 130 šolarjev, ki so v lepem vremenu prikazali veliko borbenosti in znanja. Tekmovanje se je končalo brez poškodb, najbolj žalostni pa so bili tisti, ki so zaradi padca med vratci morali predčasno končati s tekmovanjem. Kajti, šlo je zares...

Vrstni red - cicibanke: 1. Maruša Škopač (T. Čufar), 2. Marija Dolenc (P. Voranc), 3. Jana Pleško (M. Vrhovnik); **cicibani:** 1. Grega Novak (P. Voranc), 2. Martin Konte (T. Čufar), 3. Rok Tomažević (M. Vrhovnik); **majšje pionirke:** 1. Sabina Baša (Ledina), 2.

Barbara Lukman (T. Čufar), 3. Karin Narobe (P. Voranc); **majšji pionirji:** 1. Marko Kuhar (P. Voranc), 2. Andrej Kobe (Ledina), 3. Gašper Blejec (T. Čufar); **starejše pionirke:** 1. Katra Zajc, 2. Veronika Šarec (obe P. Voranc), 3. Tanja Skitek (Ledina); **starejši pionirji:** 1. Gaber Straus (Ledina), 2. Aleš Kuret (Prule), 3. Rok Kuhar (P. Voranc).

Ekipno dekleta: 1. ŠSD Prežihov Voranc, 2. ŠSD Ledina, 3. ŠSD Tone Čufar; **ekipno fantje:** 1. ŠSD Prežihov Voranc, 2. ŠSD Ledina, 3. ŠSD Tone Čufar. **Skupni vrstni red:** 1. ŠSD Prežihov Voranc, 2. ŠSD Ledina, 3. ŠSD Tone Čufar.

Emona letošnji prvak

Kot vsako leto je tudi letos ZTKO Center pripravila občinsko prvenstvo v veleslalomu za OZD, KS in druge skupnosti. Na smučiščih v Kranjski gori se je za naslove občinskih prvakov pomerilo kar 350 posameznikov in 38 organizacij. Med moškimi so bili v skupnem seštevku najboljši tekmovalci Ljubljanske banke, pri ženskah in v skupnem seštevku pa je slavila ekipa Emona.

Rezultati - moški A (49 tekmovalcev): 1. Lovšin (Intertrade) 37,65, 2. Lavtižar (Emona) 38,68, 3. Šetina (SCT) 39,52; **moški B (87 tekmovalcev):** 1. Kavčič (SCT) 33,81, 2. Rant (Intertrade) 35,34, 3. Manfreda (ŽG) 36,78; **moški C (55 tekmovalcev):** 1. Pintar (Elektro) 30,91, 2. Vovk (Intertrade) 31,24, 3. Zupan (Avtotehna) 32,17; **moški D (23 tekmovalcev):** 1. Štravs (ŽG) 33,45, Pogačnik (Veletekstil) 33,84, 3. Ulčar (Emona) 34,35. **Ženske A (21 tekmovalk):** 1. Papler (Emona) 42,21, 2. Ja-

klič (Ljubljanska banka) 43,58, 3. Košak (Intertrade) 44,48; **ženske B (46 tekmovalk):** 1. Kavčič (Pravosodje) 34,08, 2. Bregant (Avtotehna) 37,74, 3. Lampič (Ljubljanska banka) 38,19; **ženske C (25 tekmovalk):** 1. Svet (Sk. C) 37,17, 2. Rotar (Emona) 38,14, 3. Kalan (Pravosodje) 38,50.

Skupno 8 moški: 1. Ljubljanska banka - Združena banka 21, 2. Slovenija ceste-Tehnika 27, 3. Intertrade 28, 4. Emona 30, 5. Železniško gospodarstvo 34. **Ženske:** 1. Emona 7, 2. Ljubljanska banka - Združena banka 19, 3. PTT 23, 4. do 5. Intertrade in Statistika 31.

Skupni vrstni red: 1. Emona 37, 2. Ljubljanska banka - Združena banka 40, 3. Intertrade 59, 4. PTT 69, 5. Statistika.

Pri ZTKO Center so z organizacijo, predvsem pa z udeležbo, nadvse zadovoljni, kajti tekmovanje je ravno zaradi velike množičnosti odlično uspelo.

Participacija?

Bomo morali Ljubljančani za svojo rekreativno dejavnost odslej, mimo deleža pri osebnem dohodku za telesno kulturo, še posebej plačevati? O takšni pobudi je nedolgo tega razpravljal izvršni odbor TKS Ljubljana. Za kaj gre?

Potrebno je varčevati, sredstva za telesno kulturo so ob vse višjih cenah premajhna za vse, kar želimo v našem mestu spraviti pod skromno gmotno streho. Zato naj bi bila »participacija« ena od stabilizacijskih oblik v ljubljanski telesni kulturi.

Ni potrebno pretirano poudarjati, da je bil ta »strel« povsem zgrešen, kajti zelo težko se varčuje tam, kamor smo že doslej, v primerjavi z drugimi dejavnostmi v telesni kulturi, dajali malo sredstev. In ne le to. Vse dosedanje podražitve so najprej in najbolj udarile po žepu delavca, tistega z najnižjim osebnim dohodkom. Če ga sedaj postavimo pred dejstvo, da bo moral iz svojega žepa vsak mesec odriniti še dodatne dinarje za to, da se bo lahko organizirano rekreiral, tedaj želenega učinka (več sredstev v blagajni) gotovo ne bomo dosegli, marveč bomo od rekreacije odvrgli veliko ljudi, kajti tudi igranje košarke bi tako za marsikoga postal »luksus«.

Bržkone so do podobnih ugotovitev prišli tudi člani izvršnega odbora TKS Ljubljana in bodo svojo stabilizacijsko usmeritev poiskali v vrhunskem športu, ki v Ljubljani »pospravi« glavni delež zbranih sredstev, učinki pa so v nekaterih panogah pičli. Varčevati je moč tudi z administracijo, ki se je v nekaterih sredinah, bodimo pošten, »razpasla« prek razumnih, predvsem pa potrebnih meja.

Samo ne pojdemo se »stabilizacije« na račun delavca!

Ob veleslalomski strmini se je zbralo kar lepo število gledalcev, čeprav ni šlo za tekmovanje v svetovnem pokalu.